

DOĞRU MESLEĞİ SEÇMEK YA DA SEÇMEMEK

İŞTE BÜTÜN MESELE BU

Böyle katı bir durum olmasa da meslek seçimi, eş seçiminden sonra yaşamımızda yaptığımız en önemli seçim, dolayısıyla önemli.

Onun için sık sık -büyük olasılıkla mesleğinden memnun olmayanlar tarafından sorulan- “Meslek seçerken nerede yanlış yapıyoruz?” sorusuyla karşılaşılıyor.

Önemli bir soru. Zira bize uymayan bir meslekte çalışırken doyumsuz bir hayat yaşamamız pek mümkün görünmüyor.

Bu konudaki gözlemlerim şöyle:

Doğru meslek seçiminde en önemli nokta, kendini tanımak. Antik Yunan filozoflarının değişiyle “kendini bilmek”.

Öncelikle, aile ve eğitim ortamımızın kendimizi bilmemize fazla olanak sağladığı söylenemez. Maalesef aile büyükleri ya da öğretmenlerle yapılan sohbetler de çoğunlukla bu konuda gençlere pek yardımcı olmuyor. Zira büyükler, gençlerle sohbet etmekten genellikle onu karşısına oturtup bir şeyler öğretmeyi anlıyor. Çünkü kendilerine de öyle yapılmış.

Bunda ne var diye düşünebilirsiniz; gençler büyüklerin tecrübelerinden faydalanır tabi ama öncelikleri kendilerine soru sorma, gözlem yapma ve bu verileri değerlendirme olmalı.

Ortam kendini tanımayı teşvik edici olmayınca, kişinin gerçekte KİM OLDUĞUNUN önemi kalmıyor. KİM OLMASININ İSTENDİĞİ önemli hale geliyor.

Onun için gençlerden mümkün olduğu kadar erken yaşta seçim yapmaları ve sonra da o yolda ilerlemeleri bekleniyor. Ve bunu yapanlar takdir görüyor; dolayısıyla anne panik içinde bana şöyle yazıyor “oğlum lise ikide ve halen ne istediğini bilmiyor!”

Oysa iş seçimi, evlilik gibi hayat boyu bizim ve başkalarının yaşamına etki edecek bir karar. Bu tür kararları almadan önce, sağlıklı bir karar için soru sorma ve gözlem yapma yani bir belirsizlik süreci yaşanması şart.

Belirsizliğe dayanmak ise hiç kolay değil. Kişi bu belirsizliği yaşamaya cesaret edemeyebiliyor ya da bu süreci yaşamasına izin verilmiyor.

Öyle olunca da dünyaya katkısını sunacağı en önemli alanlardan birini kendi özellikleri ve değerleri değil; duruma göre ya anne-babasının içinde kalmış arzuları, ya da o anda toplumdaki gözde değerler, meslekler ya da sınav başarısı belirliyor.

Böylece Einstein’ın dediği gibi balıkları ağaca tırmandırmaya çalışıyoruz!

Ağaca tırmanmaya çalışan balıklar -para kazansalar ve “havalı” bir mesleğe sahip olsalar bile-kendilerini kötü hissediyorlar ve neden kötü hissettiklerini bile tam anlayamıyorlar.

Sevgili gençler, size önerim bilinçli bir meslek seçimi için lütfen mümkün olduğu kadar çok okuyun ve acele karar vermeyin.

Felsefe tezimin ve İŞİM VE BEN kitabımın fikir büyüklerinden Aristoteles yaklaşık 2500 yıl önce "bilinçli seçim" üzerine bakın neler söylemiş:

Aristoteles'e göre, bilinçli bir seçimden söz edebilmek için öncelikle ani verilen bir karar değil, üzerinde kafa yorulan makul ve doğru bir tercihin söz konusu olması gerekir.

Ayrıca, bir seçim, seçimi yapana doğru görünse dahi, seçimde bulunanın iyiye dair bilgisi yanlışsa, kişi yanlış bir seçim yapmış, isabetsiz bir karar vermiş olacaktır.

Öte yandan, bilinçli seçim, seçimde bulunan kişiyi tam anlamıyla temsil etmeli, onun aslına, özüne uygun olmalıdır.

Aristoteles'in bilinçli seçim açıklamasından yola çıkarak, günümüzde mesleğe yönelik hakkı verilen bir seçim süreci için şu boyutları dikkate almanızı öneriyorum:

1. Etraflıca düşünme (belirsizliğe katlanma ve acele karar vermemeyi içeriyor)
2. İyiye dair bilginizi, yani yöneldiğiniz mesleğe ilişkin varsayımlarınızı sınama,(bir mesleği yeterince tanımadan "budur" diye son noktayı koymamak da diyebiliriz)
3. Kendini bilme için emek verme,
4. Aslına / özüne uygun seçim yapma.

İçinize sinen bir seçim yapmanız dileğimle, sevgiler.

Yıldız Hacıevliyagil

Avukat-Psikolog

İŞİM VE BEN kitabının yazarı